CODZIENNA

Nr 169. ROK 1832. CZWARTEK 28 CZERWCA.

Pismo to wychodzi codzień oprócz świąt uroczystych, niezawodnie o godz: 4 po połudn: w drukarni ST. GIESZKOWSKIEGO.

PRENUMERATA:
Kwartalna........złp. 12.
Miesięczna....... „ 3.
Ner pojedynczy. .gr: 10.
Za donie: od wiér: g. 15.

Gazeta Krakowska

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porównania zredukowany na 0° Reaumiura.

Dzien godzina	Barometr na O7 0.	Therm:	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
7	27 4. 661	† 11.4	7 4.0	Połn. zachodni słaby	Pogoda z chmurami	
27 12	„ 4. 678	13.8	4.0	Połud. zachodni średni	Chmury	
3	„ 4. 681	15.0	3.2	Zachodni mocny	„ „	
9	„ 5. 206	† 9 9	† 2 0	„ słaby	Pogoda z Chmurami	

Część Urzędowa.

KRAKÓW.

OBWIESZCZENIE.

Prawnie zajęte ruchomości, jako to: kapelusze kasterowe, półkasterowe, berlacze filcowe, różne sprzęty domowe i ubiory, będą d. 3go lipca 1832 r. w Krakowie przy ulicy Sławkowskiey pod No. 446 przez publiczną licytacyą sprzedane,— a zaś dochód tego domu w 3ch letnią dzierżawę wypuszczony.— Tegoż dnia o god: 4 po południu w Sukiennicach zlicytowane zostaną stolarszczyzna i różne sprzęty domowe, także w drodze exekucyi sądowéy zajęte.

Dziarkowski Kom: Sąd:

Prorektorowie liceum Krakowskiego obydwóch oddziałów zawiadamiają Publiczność, że wskutku decyzyi władz wyższych, odbywać się będą popisy publiczne uczniów z r. szk: 18$\frac{3}{3}\frac{1}{2}$ w dniach 9, 10, 11, 12, 13 i 14 lipca r. b. według porządku programatem wskazanego. — W d. 17 lipca, odczytana będzie lista uczniów zasługujących na nagrodę i pochwałę; a po rozdaniu nagrod i pochwał, odśpiewane będzie *Te Deum*, i uczniowie odebrawszy błogosławieństwo, udadzą się na łono swych familii.— W dniu 17 i następnych lipca odbędzie się examen *Maturitatis.*— Lista uczniów zasługujących na promocyją ogłoszoną będzie w dniu rozpoczęcia nowego roku szkolnego 18$\frac{3}{3}\frac{2}{3}$.— Wpisy na rok przyszły szkolny, rozpoczną się dnia 25 września 1832 r. rodzice i opiekunowie zechcą wcześnie przed wpisami obmyślić dzieciom należyty, ścisły i stały dozór domowy, gdyż raz zapisany uczeń do któregokolwiek liceum nie będzie mógł bydź w ciągu roku szkolnego, z jednego do drugiego translokowanym. Kraków dnia 27 czerwca 1832 r.

(podp:) X. Józef Karol *Karpiński*, Kanonik Kielecki Prorektor Liceum S. Barbary.

Ludwik *Kosicki*. Nauk Wyzwolonych i Filozofi Doktór C. T. N. K. Prorektor Liceum S. Anny.

Część Nieurzędowa.

KRAKÓW.

Towarzystwo Dobroczynności W.M. Krakowa. W niedzielę następującą, to jest: dnia 1go lipca 1832 r. o godzinie 10tey rano, obchodzić będzie 16 rocznicę założenia swego, przez uroczyste nabożeństwo, to jest mszą wielką, z stósownem do okoliczności kazaniem; na które w całym swym składzie, oraz zbiorze 360 ubogich z domu schronienia, zgromadzić się mające, Prześwietną Publiczność zaprasza, do kościoła Sgo. Piotra.

FRANCYA

Paryż 8 Czerwca.

Wczorayszy *Monitor* pisze: - »Porządek i spokoyność są przywrócone w Paryżu, wszystkie sklepy znowu otwarte, cyrkulacya wolna; tłumy ciekawych snują się po bulwarach, po ulicy des Arcis, po części miasta St. Mery, i przypatrują się śladom odbytey tam wczoray walki. Rapporta i rozporządzenia umieszczone w Monitorze lud czyta z naywiększem zajęciem się. Wszelako w chwili kiedy władze z powodu ostatnich wypadków przedsiębiorą potrzebne środki ostrożności, bataliony woyska linijowego stoją na kilku placach, a pikiety gwardyi narodowey w różnych częściach miasta; na polach Elizeyskich koczuje kilka pułków.»

Minister woyny i marszałek Lobau wydali rozkazy dzienne do tuteyszego woyska i gwardyi narodowey, oddając im w imieniu króla naywiększe pochwały za poświęcenie się i waleczność, okazane w dniach ostatniego zaburzenia.

Journal des Debats pisze: — »Gdy onegdy wystawiano Królowi Jmci niebezpieczeństwa, na jakie się jadąc konno przez ulice miasta mógłby narazić, odpowiedział: *Mam wyborny puklerz, to jest pięciu synów moich.* Obecność xięcia Nemours, towarzyszącego monarsze, przyłożyła się wszędzie do przywrócenia spokoyności i okrzyków: *Niech żyje Król! Precz z Rzecząpospolitą!*

Badano już przeszło 200 osób aresztowanych; protokóły oddano dowódcy Iszey dywizyi woyskowey jenerałowi porucznikowi Pajol, celem stawienia oskarżonych przed sąd wojenny. Ciągle odbywa się przegląd domów, i wskutek tego aresztują wiele osób. Całą ulicę Beauborg, na którey się powstańcy onegdy oszancowali, musiano rewidować: znaleziono karabiny, pałasze, ładownice, kule, a nawet bomby. Aresztowano także kilka osób, które (jak słychać) zamordowały pojedynczych żołnierzy i gwardzistów narodowych. O postępowaniu znaydujących się tu cudzoziemców, będą zasiągnione dokładne wiadomości, a ci, którzy nadużyli gościnności, mają bydź oddaleni ze stolicy.

Wydano rozkaz aresztowania deputowanych Panów Cabet, Laboissieres i Garnier Pages. Ostatni atoli potrafił umknąć, co ma bydź przyczyną zrzucenia z urzędu Pana Marchand, mera 7go obwodu Paryża. Gdy bowiem urzędnicy policyini przyszli do mieszkania Pana Garnier-Pages, powiedziano im, iż szukał schronienia u Pana Marchand; udali się zaraz do tego Mera, a ten im oświadczył, iż ułatwił ucieczkę Panu Pages.

Według dziennika *Messager des Chambres*, syn xięcia Fitzjames został także aresztowany. Tenże dziennik donosi, iż Pan Berryer został również aresztowany podług jednych w Nantes, a podług innych w Angouleme, a xiężna Berry z kilku przywodcami Szuanów oddaliła się na statku z Wandei.

Liczba aresztowanych tu osób wynosi już do 1500. Liczbę poległych ludzi w dniach 5 i 6 b. m. podają na 300 do 400.

Niektóre dzienniki zaprzeczają pogłosce, jakoby jen. Lafayette otrzymał zalecenie oddalenia się z Paryża.

Wczoray przeglądano znowu domy w kilku częściach miasta, i zabrano broń i ammunicyą. Kilku aresztowanych cudzoziemców wypuszczono na wolność.

Od dwóch dni aresztowano wielu znanych stronników przeszłey dynastyi, jadących do Wandei. Tu także aresztowania trwają ciągle. Onegdy schwytano kilku podpalaczy na uczynku.

Słychać, iż Pan Mauguin od czasu pogrzebu jenerała Lamarque nie był w mieszkaniu swojem, i niewiadomo co się z nim stało.

Dzisieyszy *Journal des Debats* ubolewa nad skutkami woyny domowey, i całą winę wypadków dnia 5 i 6 b. m. przypisuje nieumiarkowaney oppozycyi pism peryodycznych; pyta się, coby się stało z Paryżem, gdyby powstańcy odnieśli zwycięztwo? i wynurza nadzieję, iż ta okropna nauka nie będzie straconą dla przyszłości.

Słychać, iż marszałek Soult został mianowany prezesem rady. W skutku rozkazu

jego, wszyscy officerowie w departamencie Sekwany, pobierający pensyą, mają się zglaszać do głównego sztabu 1szey dywizyi woyskowey.

Według zgodnych doniesień z departamentów, powstanie w Paryżu wzbudziło wszędzie gniew przeciw wichrzycielom.

Wczoray we wszystkich teatrach tuteyszych było ogółem tylko 40 słuchaczy. Wątpią, aby i dziś było więcey: panuje bowiem powszechny smutek w Paryżu, sprawiony ustawicznem wiezieniem trupów z dwóch dni nieszczęsnych.

ANGLIA.

LONDYN 8 Czerwca.

Xiąże Kumberland jest chory. — Rada gminna miasta londynu dziś postanowiła, aby przy niezwłocznem podaniu prawa obywatelstwa hr. Grey i lordowi Althorp, dano wielką ucztę kosztem korporacyi. Zaproszeni będą na nią wszyscy członkowie izby niższey, którzy kreskowali za bilem reformy, i parowie, którzy składali mnieyszość podczas kreskowania na wniosek lorda Lindhurst. Wyznaczono kommissyą, mającą się zająć urządzeniem tey uczty.

Gazeta *Sun* pisze: — »Konferencya wydała d. 31 maja 64ty protokół. Jest on odpowiedzią na reklamacye króla hollenderskiego przeciw umowie względem twierdz. Monarcha ten żąda wynagrodzenia pieniężnego za ofiary Hollandyi na utrzymanie tych warowni.»

Oprócz trzech bilów reformy, angielskiego, szkockiego i irlandzkiego, podane jeszcze będą parlamentowi 4 inne bile, tyczące się także reformy, to jest, względem oznaczenia granic w trzech królestwach i względem środka przeszkodzenia przekupstwom na wyborach. Teraźnieyszy parlament ma oraz zająć się listą cywilną, przywilejem banku i interessami zachodnio indyjskiemi.

AUSTRYA.

WIEDEŃ 5 Czerwca

We Włoszech (pisze Niemiecka *Powszechna gazeta*) panuje zupełna spokoyność, i legacye rzymskie będą . raz formalnie urządzone. Skoro nowe instytucye zostaną zaprowadzone, woysko nasze niezwłocznie oddali się z kraju papiezkiego.

TURCYA.

Stambuł 19 Maja.

W nocie, którą porta podała posłom mocarstw przyjacielskich, znaydującym się w Stambule, względem interessów egipsko-Syryjskich, jest naypierwey zdanie sprawy o postępowaniu Mehemeta Alego i syna jego Ibrahima baszy, w takim sposobie, jak wyrażały artykuły umieszczone w *Monitorze Ottomańskim*; wystawiono oraz postępowanie sułtana względem obudwóch; następnie znayduje się uwiadomienie o ogłoszeniu ich za wyjętych z pod prawa i mianowaniu Husseina baszy namiestnikiem w Egipcie, Abyssynii i Kreta, a w końcu wyrażono: — »Mocarstwa zostające w przyjacielskich stosunkach z wysoką Portą, chętnie dadzą jey dowód dobrego porozumienia i zobopólney zgodności, nie pozwalając dawać ani otwarcie ani tajemnie wsparcia tym buntownikom i ich wspólnikom. Lecz podobno niektórzy z ich poddanych, powodowani niedzieją zysku, mogliby pomagać powstaniu żywnością, ammunicyą i innemi środkami. — Na taki przypadek, mocarstwa przyjacielskie wydadzą bez wątpienia stósowne instrukcye władzom też mocarstwa reprezentującym i kupcom, poddanym swoim, oznaymując im, iż aż do czasu zupełnego pokonania buntowników, przystęp do Alexandryi i innych portów egipskich zakazany jest i będzie wszystkim okrętom kupieckim, aby buntownicy nie mieli żadney pomocy.«

HOLLANDYA.

HAGA 11 Czerwca.

Na onegdayszy sessyi drugiey izby stanów powszechnych rozpoczęły się obrady względem dodatkowego kredytu na dalsze wydatki wojenne. Trzech tylko członków mówiło przeciw projektowi w tey mierze przez rząd podanemu, a inni oświadczyli się za nim. Ci ostatni chwalili postępowanie rządu, który nieprzyjmie 24 artykułów i wzbrania się uznać niepodległości Belgii i króla Leopolda, dopóki warunki rozłączenia obu krajów nie będą ostatecznie ustanowione. Między innemi Pan Dunker Curtus twierdził, iż późnieysze układy z Belgią nieprzywiodłyby do niczego. Minister skarbu zapewnił, iż od czasu ostatnich oświadczeń uczynionych izbie względem stosunków zewnętrznych, stan polityczny kraju niedoznał żadney odmiany. — Przyznał istnienie 63go protokułu konferencyi, którego osnowa dosyć się zgadza z ogłoszoną przez gazety. Następnie jednak pełnomocnicy niderlandzcy podali nowe przełożenie konferencyi, które zostało dobrze przyjęte, tak, iż pomyślnego skutku układów spodziewać się

można. Wzmiankowany projekt większością 42 kresek przeciw 4 został przyjęty.»

Rozmaitości.

UWAGI O LEKAINIE I SZTUCE TEATRALNEY PRZEZ TALMĘ.

(Dalszy ciąg)

W dalszym ciągu zastanawiając się nad ulepszeniami, jakie Lekain do gry swojey zaprowadzał, tłumaczy go Talma, dla czego w tém zwolna i stopniowo postępować musiał, w czasie w którym naylepsi i naysławnieysi aktorowie, w pożyciu nawet domowém, przemawiali tonem uroczystym, z obawy, aby tak ulubionego na scenie przymiotu, nie postradać. Postępowanie to Lekaina, uważa Talma za bardzo rozsądne, gdyż niesprawiedliwie byłoby, pod względem lekceważenia przesądów publiczności, od aktora więcey, aniżeli od samych autorów wymagać śmiałości. Rasyn boski, jak go zowią, Rasyn *(le divin Racine)* całą wzniosłość geniuszu swojego uniżał w ówczas pod przeważną modą. Ileż to jego rycerzy z dawnych wieków Grecyi i Rzymu służyćby mogli za ideał galanteryi wieku Ludwika XIV. Wady te bardzo zręcznie Talma wytyka Rasynowi w naypięknieyszych jego utworach. Wady te znayduje on w dyalogach między Orestem i Pyladem w zaciekłey miłości Nerona ku Junii w Britanniku, i t. p.

»Upodobanie w pięknych manierach (mówi daley Talma) rozciągano do sytuacyj naybardziey tragicznych, do śmierci nawet samey.— Ifigenia Rasyna, nie chce przyjąć ratunku, ani Achillesa, ani matki swojey, i zdaje się nie niedoznawać żadnych uczuć i wzruszeń, które zbyt naturalnemi się wydają w sercu umierającey dziewicy. Euripides, który nie miał potrzeby zachowywać tych etykietalnych względów, daleki był od wystawienia swéy heroiny w tak udatney rezygnacyi, ależ Rasyn rozumiał, że poniży swoję, przypuszczeniem, iż jey serce może bydź przerażone widokiem śmierci. Xiężniczka ulegająca potędze ceremoniału, powinna zachować godność, i w chwili nawet, kiedy natura całą moc i panowanie swoje wywiera...«

Do tych wszystkich powodów, należy jeszcze przydać i ubiór teatralny, na który bardzo mało dawano baczenia. Uważał on niezaprzeczenie wierność kostiumów za rzecz wielkiey wagi, jak o tém sądzić można z jego ciągłych usiłowań, dążących do usunięcia wszelkich pod tym względem śmieszności, i w samey rzeczy ściśle zachowana wierność w ubiórach, równie jak w dekoracyach teatralnych, powiększa chwilowe omamienie, i przenosi widzów w krainy osób, które przez aktorów mają bydź przedstawione. Wierność ta, nastręcza nadto aktorowi sposobność nadania właściwey fizionomii każdey szczegółowey roli. Lecz daleko ważnieyszy jeszcze powód skłania mnie do uważania za nadergodnych nagany artystów, którzy tę część sztuki swojey lekceważą. Teatr powinien bydź dla młodzieży kursem niejako historyi żyjącey, która przez podobne niedbalstwo zupełnie się przeistacza.«

W tém mieyscu Talma czyni uwagę, iż w młodości swojey uczęszczając na teatra rozumiał, że Agamemnon, Cezar, tak jak aktorowie, którzy ich wystawiali, chodzili we fraku z wielkiemi guzikami, w peruce i przy szpadzie, i że Lekain w małey części tylko usunął te śmieszności, po tém tak daley mówi:

»W tey epoce nauka kostiumowania nieznana była wcale malarzom nawet samym.— Posągi i szczątki malarskiey sztuki, z czasów starożytnych, wtedy, równie jak dziś istniały, ale się ich nieradzono.... Nasz znakomity dopiero David naprowadził i zachęcił nadewszystko młodych snycerzéw i malarzów, do czynienia tego rodzaju poszukiwań. Połączony prawie z wszystkiemi, stosunkami koleżeństwa lub przyjaźni, czując nadewszystko, jak wielkiego użytku tego rodzaju nauka mogłaby bydź dla teatru, oddałem jey się z całym zapałem młodzieńca. Stałem się więc w moim rodzaju malarzem; trudności bardzo wiele, a przesądów jeszcze więcey było do pokonania, mniey ze strony publiczności, aniżeli aktorów; lecz skutek nareszcie uwieńczył usiłowania moje, i śmiało niezważając na to, czy mnie kto o zarozumiałość posądzi, oświadczyć mogę, iż przykład który dałem, silnie wpływał na wszystkie teatra w Europie. Lekain niemógłby był przełamać wszystkich tych wad, bo w ówczas chwila nie była jeszcze po temu. Mógłżeby się on był odważyć wystąpić, z obnażonemi ramionami, w starożytnym obuwiu, bez pudru na włosach, w długiey i wełnianey draperyi! Poważyłżeby się Lekain, przyjętym i szanowanym zwyczajom do tego stopnia okazać pogardę? Taki stróy uważanoby za stróy rubaszny, a nadewszystko obrażający przystoyność. Lekain zatém zrobił to, co tylko mógł zrobić, za co zasłużona należy mu się wdzięczność.— Jego śmiałość wzbudziła we mnie śmiałość zrobienia więcey.«

(Dalszy ciąg późniey).

SZTUCZNY MAGNES.

W uniwersytecie wiedeńskim zrobiono ciekawe nader doświadczenie. Proste żelazo, nie tarte magnesem, zgięto w podkowę i potém okręcone drutem, którego końce dotykały się galwanicznego słupa. Żelazo stało się wnet magnesem i przyciągało ciężar przeszło 60 funtów. *(Dziennik Ręk.)*

Jutro z powodu uroczystego święta, *Gazeta Krakowska* nie wyjdzie.